

TRŽIŠTE OSIGURANJA SRBIJE U 2015. GODINI

Insurance market of Serbia in 2015

Tokom 2015. godine na tržištu osiguranja Republike Srbije poslovala su 24 društva i to 20 društava za osiguranje i 4 društva za reosiguranje. Među društvima za osiguranje, 9 je pružalo uslugu isključivo u segmentu neživotnih osiguranja, 5 društava pružalo je uslugu iz domena životnih osiguranja, dok ih je 6 bilo kompozitno, poslujući u obe grupe osiguranja. U odnosu na kraj 2014. godine, broj društava koja posluju na tržištu Srbije smanjen za jedno društvo, pošto se u toku godine Metlife osiguranje povuklo sa tržišta, odnosno u poslednje dve godine došlo je do smanjenja broja društava za 4. Pored izlaska sa tržišta Metlifea, otvoren je postupak prinudne likvidacije nad Takovo osiguranjem i došlo je do akvizicije Basler neživotnog osiguranja i Basler životnog osiguranja od strane Uniqa osiguranja. U narednom periodu, u skladu sa najavama, očekuje se nastavak procesa koncentracije tržišta, pre svega dobrovoljnom likvidacijom relativno manjih učesnika na tržištu. Sa druge strane, ne isključuje se mogućnost ulaska na tržište značajnih učesnika, sa brendom prepoznatljivim u evropskim i svetskim okvirima, što se duguje visokom potencijalu tržišta, stabilnim stopama rasta i pozitivnim rezultatima u, premiji mereno, signifikantnim vrstama osiguranja.

Prema podacima objavljenim od strane Narodne banke Srbije, u 2015. godini ostvaren je rast premije osiguranja kako u neživotnim, tako i u životnim osiguranjima. Time je nastavljen trend nominalnog rasta premije tržišta osiguranja koji traje već više od jedne decenije. Ukupna premija osiguranja tržišta u 2015. godini prelazi 80 mlrd RSD (670 mil. €), čime je zabeležen rast od 16 % u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno, zabeležena niska stopa inflacije čini da je i realna stopa rasta tržišta takođe relativno visoka, sa zabeleženih 14 %. Ostvareni rast dobija na značaju kada se ima u vidu njegov opšti karakter, odnosno činjenica da je rast premije, bez izuzetka, zabeležen po svim vrstama osiguranja. Najveći nominalni rast zabeležen je u osiguranju od autoodgovornosti, što se duguje rastu minimalne tarife premija kod osiguranja zaključenih počev od sredine 2014. godine, odnosno, već tradicionalno, kod osiguranja života, kao vrsti osiguranja sa najvećim potencijalom rasta. Opisana kretanja dovela su do toga da je povećano učešće životnih osiguranja

u ukupnoj premiji, čime se domaće tržište kreće u pravcu strukture portfelja prisutnoj u državama sa razvijenim tržištima osiguranja. Ipak, nizak nivo životnog standarda i slabo razvijena svest o benefitima koje osiguranje nudi, uzrok su i dalje visokog učešća neživotnih osiguranja u ukupnoj premiji i to pre svega obaveznih osiguranja.

Tržište osiguranja Republike Srbije ostaje i dalje dominantno zavisno od ostvarenih kretanja u segmentu osiguranja od autoodgovornosti. Rast cena u ovoj vrsti osiguranja, zajedno sa ostvarenim rastom broja prodatih polisa, generisao je rast od 6,3 mlrd RSD premije u odnosu na 2014. godinu, odnosno od čak 9,4 mlrd RSD premije u odnosu na 2013. godinu kada su sve polise fakturisane po starim cenama. Na kraju 2015. godine učešće osiguranja od autoodgovornosti u ukupnoj premiji iznosi 35,6 %, čime je nastavljen trend rasta.

Posmatrano po društvima za osiguranje, niz osiguravača dominantno svoje poslovanje bazira na segmentu osiguranja od autoodgovornosti, odnosno osiguranju motornih vozila, što ih čini izloženim riziku potencijalnih eksternih i internih šokova u ovom segmentu osiguranja, pre svega zakonskim izmenama, promenama stavova sudske prakse, pritisku konkurencije i drugim činiocima.

Učešće premije životnih osiguranja nastavlja da stabilno i kontinuirano raste iz godine u godinu, tako da u 2015. godini premija životnih osiguranja iznosi 160,4 miliona € i time čini gotovo četvrtinu ukupne premije tržišta osiguranja Republike. S obzirom na to da su aktivnosti zakonodavca uslovile pomeranje pojedinih značajnih rizika iz neživotnih u životna osiguranja, razvoj novih proizvoda, kao i trend da se kod sve više ljudi razvija svest o značaju i sigurnosti koje nude životna osiguranja, u narednom periodu očekuje se dalji rast fakturisane premije životnih osiguranja, kao učešća ove grupe osiguranja u ukupnoj premiji.

Tržište osiguranja i dalje karakteriše pritisak nelojalne konkurencije, koji rezultira u kontinuiranom snižavanju cena osiguranja ispod aktuarski zasnovanog nivoa. To za dalju posledicu ima snižavanje premije, odnosno rast premije koji srazmerno ne prati rast broja zaključenih ugovora po pojedinim tarifama i vrstama osiguranja.

U 2015. godini u potpunosti je stupio na snagu novi Zakon o osiguranju, uključujući i prateće podzakonske akte, koji predstavljaju korak napred ka približavanju praksi regulisanja delatnosti osiguranja u modernim evropskim državama. Zahtevi propisani novom regulativom predstavljaju zadovoljenje standarda Solventnosti I, odnosno postepenu pripremu za prelazak na zahteve Solventnosti II. To podrazumeva izmenu kapitalnih cenzusa, uvođenje novih oblika tehničkih rezervi i njihov restriktivniji i oprezniji obračun, unapređene zahteve u delu obezbeđenja solventnosti, promovisanje funkcije aktuarstva i upravljanja rizicima, savremen način organizacije poslovanja i sl. Domaća društva za osiguranje su u potpunosti odgovorila postavljenim zahtevima i prilagodila su svoje poslovanje novom, restriktivnijem regulatornom okviru.

Time se obezbeđuje veća sigurnost društava za osiguranje, odnosno pruža dodatna garancija ugovaračima, osiguranicima, korisnicima osiguranja i trećim oštećenim licima da će njihova prava biti ažurno i u potpunosti ispunjena, odnosno stvaraju se uslovi za jačanje funkcije osiguravača u svojstvu institucionalnih investitora.

Kao jedan od značajnijih događaja u toku 2015. godine izdvaja se potpisivanje Memoranduma o razumevanju sa predstavnicima Kosovskog biroa, uz posredovanje Saveta biroa zelene karte u Briselu. Time su okončani višegodišnji pregovori pomenutih instanci, čime su se strane potpisnice obavezale na međusobno priznavanje polisa obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. To je stvorilo osnove za ekonomičniji i efikasniji saobraćaj i transport ljudi i dobara preko administrativne linije sa Kosovom. Implementacija Sporazuma se sa određenim poteškoćama u kontinuitetu sprovodi.

Konačno, domaće tržište osiguranja još uvek odlikuju karakteristike svojstvene slabije razvijenim tržištima, što je pre svega uslovljeno niskim životnim standardom i nepoverenjem građana u stabilnost finansijskih institucija. Ono što ohrabruje su kontinuirane i stabilne stope rasta tržišta i visok potencijal koji ono nudi, što su prepoznali i dobro poznati svetski brendovi u delatnosti osiguranja, koji se već nalaze na tržištu ili planiraju svoj dolazak.

U narednom periodu očekuje se sprovođenje procesa privatizacije nad najvećim domaćim osiguravačem, Kompanijom Dunav osiguranje a.d.o. koji, s obzirom na značaj i svoju prepoznatljivost, budi pažnju i interesovanje velikih finansijskih institucija. Trenutno, ta Kompanija apsorbuje nešto više od jedne četvrtine ukupne premije tržišta.

Domaća društva za osiguranje su u proteklom periodu uglavnom bez većih poteškoća, ažurno i u potpunosti, servisirala preuzete obaveze, što su znali da prepoznaju i osiguranici, a što se odrazilo rastom premije i broja zaključenih osiguranja. Društva za osiguranje su posredstvom Udruženja osiguravača Srbije ostvarila visok stepen kohezije i saglasnosti u organizovanju zajedničkih akcija usmerenih na izgradnju i promociju domaćeg Sektora osiguranja, sa krajnjim ciljem da se ostvari opšta korist za sve zainteresovane strane. Pokazan je i visok stepen socijalne odgovornosti, kao i svesti da se proaktivno i preventivno deluje u cilju postizanja stabilnosti sistema.

U narednom periodu očekuje se dalji rast premije osiguranja i broja zaključenih ugovora, unapređenje kvaliteta proizvoda koji se nude, rast intenziteta konkurencije, kao i nastavak društveno odgovornog poslovanja u delatnosti osiguranja. Očekuje se i jačanje uloge osiguravača kao ozbiljnog partnera države u rešavanju krupnih, sistemskih promena, pre svega povezanih sa klimatskim promenama i drugim društvenim rizicima.